

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
ELBOSSTEM

ŠTVRŤROČNÝ KOMENTÁR K POLITIKE OBOZRETNOSTI NA MAKROÚROVNI

JANUÁR 2018

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
1 Hodnotenie situácie Národnou bankou Slovenska	5
2 Rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni	7
Príloha A Vybrané indikátory podľa hlavných kategórií rizík	12
Príloha B Proticyklický kapitálový vankúš	13

Úvod

Stabilita finančného systému je nevyhnutným predpokladom fungovania ekonomiky. Ide o široký koncept od bezpečnosti bankových vkladov a iných podobných produktov až po plynulé fungovanie trhu úverov postavené na zodpovednom prístupe finančných inštitúcií a ich klientov. Cieľom politiky obozretnosti na makroúrovni je prispievať k finančnej stabilite najmä budovaním vyššej odolnosti finančného sektora v dobrých časoch, keď sa riziká spravidla ešte len formujú. Jej cieľom môže byť aj predchádzanie kumulácii systémových rizík, čo následne zmierňuje zraniteľnosť ekonomiky v čase krízy.

Makroprudenciálnu politiku vykonáva predovšetkým Národná banka Slovenska, formálne jej táto povinnosť vyplýva zo zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom. Národná banka Slovenska môže pri výkone makroprudenciálnej politiky použiť viaceré nástroje (od zmiernenia špecifického rizika až po plošné zvýšenie požiadavky na kapitál) ako aj formy ich použitia (od upozornenia na riziko až po zákonnú povinnosť)¹. Dodatočné sprísňovanie nástrojov makroprudenciálnej politiky je aj v kompetencii Európskej centrálnej banky.

Dôležitou časťou výkonu politiky obozretnosti na makroúrovni je pravidelné štvrťročné hodnotenie vývoja v oblasti finančnej stability, ktorého súčasťou je aj rozhodnutie Bankovej rady NBS o prípadnom použití jednotlivých nástrojov. Napĺňanie základného cieľa, teda udržiavanie finančnej stability, je hodnotené prostredníctvom sledovania piatich predbežných cieľov²:

1. Zmiernenie a zabránenie nadmernému úverovému rastu a dlhovému financovaniu
2. Zmiernenie a zabránenie nadmernému nesúladu splatností a strate trhovej likvidity
3. Obmedzenie koncentrácie priamych a nepriamych expozícií
4. Obmedzenie systémového vplyvu nedostatočne zladených stimulov s cieľom znížiť morálny hazard
5. Zvýšenie odolnosti finančných infraštruktúr

Prvý predbežný cieľ je zameraný na zabránenie nadmernému rastu úverov a iného dlhového financovania, keďže práve tento trend je všeobecne označovaný za jeden z hlavných dôvodov ekonomickej a finančnej krízy. Vzhľadom na tradičný charakter slovenského finančného trhu ide o veľmi dôležitý cieľ. Väčšina významných trendov, ako aj rizík v domácom bankovom sektore, je spojená s trhom úverov domácnostiam a podnikom. Slovensko patrí medzi krajiny s najvyšším podielom úverov domácej ekonomike na celkovej bilancii, pričom väčšina príjmu bánk pochádza práve z tejto aktivity.

Druhý predbežný cieľ sa týka zabránenia nadmernému časovému nesúladu splatností aktív a pasív v bilancii bánk. Inými slovami splatnosť aktívnych operácií by sa nemala významne odlišovať od splatnosti zdrojov bánk. Napriek tomu, že úlohou bánk je sprostredkovať financovanie dlhodobých aktív (úvery) krátkodobými pasívami (vklady), skúsenosti ukázali, že nadmerný časový nesúlad aktív a pasív prehlbuje zraniteľnosť finančného systému a prispieva k tvorbe ekonomických a finančných nerovnováh.

¹ Viac o nástrojoch na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/politika-obozretnosti-na-makrourovni2>.

² Predbežné ciele boli definované v nadväznosti na Odporúčanie Európskeho výboru pre systémové riziká zo 4. apríla 2013 o predbežných cieľoch a nástrojoch makroprudenciálnej politiky (ESRB/2013/1).

Tretím predbežným cieľom je obmedzenie koncentrácie priamych aj nepriamych expozícií. Priama koncentrácia spravidla súvisí s významným vystavením, napr. voči domácnostiam, verejnej správe, alebo určitému segmentu hospodárstva. Nepriame expozície vznikajú prostredníctvom vzájomného prepojenia finančných a nefinančných inštitúcií. Zvýšená koncentrácia je dlhodobou štrukturálnou črtou domáceho finančného sektora. Vyplýva to najmä zo štruktúry slovenskej ekonomiky, ktorá je do veľkej miery závislá od malého počtu vybraných odvetví, ale aj z koncentrácie pohľadávok, resp. zdrojov financovania sa bánk vo vzťahu k niektorým klientom, resp. skupinám klientov. Ďalšou významnou charakteristikou slovenského bankového sektora je vysoký podiel domácich štátnych dlhopisov v bilanciách bánk.

Štvrtým predbežným cieľom je zmiernenie systémového rizika súvisiaceho s nesprávne nastavenou motiváciou finančných inštitúcií a ich klientov. Primárnym cieľom je zníženie rizika morálneho hazardu súvisiaceho s existenciou systémovo významných finančných inštitúcií. Kým však v rámci tretieho predbežného cieľa sa sleduje koncentrácia z dôvodu možného dopadu na jednotlivé banky, resp. na bankový sektor, pri systémovo významných inštitúciách sa koncentrácia sleduje z dôvodu veľkosti dopadu prípadného zlyhania danej inštitúcie na finančný a reálny sektor. V neposlednom rade existujú príklady vzniku morálneho hazardu aj pri odmeňovaní manažmentu finančných inštitúcií alebo nastavení spolupráce s finančnými sprostredkovateľmi.

Piatym predbežným cieľom je zvýšenie odolnosti finančnej infraštruktúry. Najdôležitejšou súčasťou finančnej infraštruktúry na Slovensku sú najmä platobné systémy (Target 2, SIPS), Fond ochrany vkladov a systémy zúčtovania cenných papierov. Ich spoľahlivé fungovanie je významným predpokladom finančnej stability na Slovensku.

Štvrtročný komentár k politike obozretnosti na makroúrovni je štruktúrovaný podľa uvedených cieľov v súlade s odporúčaním (ESRB/2013/1). Obsahuje najmä analytické hodnotenie situácie (opierajúce sa o indikátory v prílohe), ktoré je podkladom pre rozhodnutie Národnej banky Slovenska. Tabuľky a grafy v prílohe vychádzajú z údajov k 30. 9. 2017, ale kvalitatívne hodnotenie zohľadňuje aj informácie dostupné k dátumu predloženia komentára.

Dokument je rozdelený na tri časti. V prvej časti je prezentovaná stručná analýza s hodnotením najvýznamnejších zmien z hľadiska systémového rizika v aktuálnom štvrtroku, štruktúrovaná podľa uvedených predbežných cieľov. Druhá časť, ktorá je zameraná na rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni, obsahuje rozhodnutia NBS ako aj prípadné rozhodnutia ECB. Tretiu časť tvoria prílohy: tabuľky s ukazovateľmi, podľa ktorých sa sledujú predbežné ciele a podklady pre rozhodnutie o miere proticyklického kapitálového vankúša.

1 Hodnotenie situácie Národnou bankou Slovenska

1.1 Nadmerný úverový rast a dlhové financovanie

V treťom štvrtroku 2017 pokračoval rast úverov súkromnému sektoru³. Objem úverov poskytnutých domácimi bankami súkromnému nefinančnému sektoru aj naďalej rástol dvojcifernou dynamikou. Tempo rastu úverov sa však v porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom mierne znížilo, pričom mierne spomalili úvery tak domácnostiam, ako aj podnikom. Tempo ich medziročného rastu dosiahlo v treťom štvrtroku 2017 úroveň 11,2 %, v porovnaní s 12,1 % v predchádzajúcom štvrtroku. Uvedené spomalenie však zatiaľ nemožno považovať za zmenu trendu vývoja na trhu úverov, nakoľko absolútny medziročný prírastok úverov v tomto štvrtroku bol na úrovni historických maxím. Aj naďalej pretrvávajú v ekonomike faktory podporujúce rast dopytu po úveroch, ako je nízka úroveň úrokových mier, silná konkurencia na úverovom trhu a priaznivý makroekonomický vývoj.

Úvery domácnostiam v treťom štvrtroku 2017 vzrástli o 12,3 % (13,4 % v druhom štvrtroku 2017). Aktuálne osobitne priaznivý vývoj na pracovnom trhu prejavujúci sa v historicky nízkej úrovni miery nezamestnanosti a v raste tak nominálnych ako aj reálnych miezd predstavuje v prostredí nízkych úrokových sadzieb významný stimul pre rast dopytu domácností po úveroch. Zvyšuje sa tak apetít domácností k zadlžovaniu sa. Dlh domácností v pomere k HDP v treťom štvrtroku 2017 prekročil 40 % úroveň, pričom dosiahol výšku 40,3 % HDP. Rast úverov slovenským domácnostiam je už nepretržite druhý rok najrýchlejší spomedzi všetkých krajín EÚ. Dôsledkom takéhoto vývoja je nadmerný rast zadlženosti domácností.

Úvery podnikovému sektoru rástli v treťom štvrtroku 2017 tempom 9,2 % (10 % v druhom štvrtroku 2017). Pokles dynamiky v porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom je však v rámci volatility charakteristickej pre poskytovanie úverov tomuto segmentu. V treťom štvrtroku rástli tak investičné, ako aj prevádzkové úvery. Dopyt podnikového sektora po úveroch je aj naďalej podporovaný historicky nízkymi úrokovými sadzbami, priaznivým makroekonomickým vývojom prejavujúcim sa v náraste podnikových tržieb a výhľadom pokračovania priaznivého vývoja. Rast úverov je viditeľný predovšetkým u podnikov v súkromnom vlastníctve naprieč ekonomickými odvetviami, keď k tradičným odvetviam z pohľadu úverového trhu ako je priemysel, dodávka energií a komerčné nehnuteľnosti, pribudli aj služby, maloobchod a stavebníctvo. Rast úverov slovenským podnikom bol druhý najrýchlejší v rámci krajín EÚ. V treťom štvrtroku 2017 rástla zadlženosť podnikového sektora tak voči domácim sektorom, ako aj voči zahraničiu, pričom dlh podnikového sektora dosiahol úroveň 55,2 % HDP.

Vznik nerovnováh spojených s mimoriadne dynamickým rastom úverov je potrebné vnímať aj v kontexte makroekonomického vývoja, ktorý postupne začína presahovať svoj potenciál.

Aktuálne prebiehajúca expanzívna fáza finančného cyklu sa prejavuje aj v náraste indikátorov ukazovateľov hodnotiacich mieru prehrievania na úverovom trhu. V porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom hodnota všetkých indikátorov používaných pre proticyklický kapitálový vankúš vzrástla. Ukazovateľ odchýlky pomeru úverov poskytnutých domácimi bankami k HDP od svojho dlhodobého

³ Úvery poskytnuté domácimi bankami sektoru domácností (S.14 a S.15) a sektoru nefinančných podnikov (S.11) v tuzemsku, zdroj: hlásenia bánk, V(NBS) 33-12.

trendu ($\text{Domestic credit-to-GDP}_{\text{trend gap}}^4$)⁴ vzrástol už jedenásty štvrťrok po sebe, pričom dosiahol úroveň 5,5. Referenčná hodnota tohto ukazovateľa indikujúca úroveň proticyklického kapitálového vankúša sa v porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom zatiaľ nezmenila, ostala na úrovni 1,75 %. Rast zaznamenal aj indikátor Štandardizovaný $\text{credit-to-GDP}_{\text{trend gap}}^5$, ktorý zohľadňuje vývoj celkového (teda domáceho aj zahraničného) dlhu súkromného sektora, pričom jeho referenčná hodnota indikuje výšku proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 2,5 % (2,25 % v minulom štvrťroku). Aj kompozitný ukazovateľ finančného cyklu, proticyklický smerovník, potvrdil v treťom štvrťroku 2017 pokračovanie trendov charakteristických pre expanzívnu fázu finančného cyklu, pričom aktuálne už tento indikátor dosahuje historicky najvyššie hodnoty. Referenčná hodnota podľa proticyklického smerovníka dosiahla hodnotu 2,5 %, rovnako ako v minulom štvrťroku.

1.2 Nadmerný časový nesúlad a trhová likvidita

Celková situácia v oblasti systémového rizika likvidity sa treťom štvrťroku 2017 zásadne nezmenila. Pre likviditu bankového sektora boli aj naďalej dôležité dva trendy. Prvým je kombinácia rastu dlhodobých úverov a skracovania priemernej splatnosti vkladov. Zatiaľ čo rast dlhodobých úverov podnikom a domácnostiam sa naďalej pohybuje na historických maximách, zostatky na bežných účtoch rastú na úkor termínovaných vkladov, ktoré klesli na najnižšiu úroveň od jesene 2008. Časový nesúlad medzi aktívami a pasívami sa preto pohyboval na historicky nízkych úrovniach.

Druhým trendom je pokračujúci rast podielu úverov na vkladoch, ktorý sa postupne blíži k hodnote 1. V bankovom sektore tak postupne klesá sebestačnosť vo financovaní rastúcej úverovej aktivity. Z tohto pohľadu je pozitívne, že v roku 2018 už banky môžu využívať nový koncept emisie krytých dlhopisov.

Z pohľadu systémovej likvidity je negatívnou zmenou nahradenie národného ukazovateľa krytia likvidity celoeurópskym harmonizovaným ukazovateľom krytia likvidity. Nový ukazovateľ platný od 1.1.2018 je menej konzervatívny a umožňuje bankovému sektoru významne znížiť objem likvidných aktív, a tým potenciálne zvýšiť citlivosť na riziko likvidity.

1.3 Koncentrácia

Počas obdobia tretieho štvrťroka 2017 sa koncentrácia expozícií voči jednotlivým rizikám výraznejšie nezmenila, ale pokračoval trend zmiernovania samotných rizík. Týka sa to najmä vývoja kreditného rizika v jednotlivých odvetviach podnikového sektora, ako aj kreditných prirážok štátnych dlhopisov, vrátane krajín eurozóny s horším kreditným ratingom.

⁴ Vstupom pre tento indikátor je objem úverov podnikom a domácnostiam, ktoré boli poskytnuté domácimi bankami.

⁵ Ukazovateľ, ktorý je skomponovaný na základe údajov celkového dlhu nefinančného súkromného sektora odhadnutím chýbajúcich údajov za celkový dlh súkromného sektora až do roku 1993 a zakomponovaním menej volatilného ukazovateľa v menovateli: $\text{HDP}_{\text{trend}}$.

1.4 Morálny hazard

Indikátory morálneho hazardu ostali počas tretieho štvrťroka 2017 takmer bezo zmeny v porovnaní s druhým štvrťrokom 2017. Naďalej ostáva pomerne vysoká koncentrácia v historickom porovnaní v prípade celkových čistých aktív, celkových pasív aj celkových aktív v rámci finančného systému. Kým podiel bánk na celkovej držbe slovenských štátnych dlhopisov neustále klesá, koncentrácia investícií do týchto dlhopisov v rámci bánk stúpa. Koncentrácia v bankovom sektore v treťom štvrťroku vzrástla aj zo štrukturálnych dôvodov, keď sa Prima banka zlúčila so Sberbank a od augusta 2017 pôsobia na slovenskom trhu už ako jedna inštitúcia.

1.5 Finančná infraštruktúra a ostatné riziká

Výška prostriedkov vo Fonde ochrany vkladov sa v treťom štvrťroku 2017 nemenila, nakoľko ročný príspevok stanovený vo výške 3 mil. € bol zaplatený v prvej polovici roka. Pokrytie krytých vkladov tak v dôsledku rastu objemu krytých vkladov mierne pokleslo na úroveň 0,64 %. V dôsledku nízkej sadzby na rok 2017, ktorá bola určená vo výške 0,01 % z objemu krytých vkladov, však možno očakávať zvýšenie ročných príspevkov v nasledujúcich rokoch, a teda navýšenie záťaže na ziskovosť bánk. Navyše odhad cieľovej úrovne v roku 2024 počíta s mimoriadnymi príjmami z konkurzných konaní, ktorých nenaplnenie môže ešte dodatočne zvýšiť náklady bankového sektora.

Objem naakumulovaných prostriedkov z osobitného odvodu presiahol 800 mil. € k tretiemu štvrťroku 2017. Sadzba osobitného odvodu zostáva zafixovaná na úrovni 0,2 % do roku 2020 na základe novely zákona o osobitnom odvode⁶.

Príspevky do Jednotného rezolučného fondu za celý bankový sektor za rok 2017 predstavujú 17,5 mil. € a boli splatné k júnu 2017.

2 Rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni

2.1 Aktuálne rozhodnutie NBS k príslušnému štvrťroku

Banková rada NBS sa rozhodla ponechať mieru proticyklického kapitálového vankúša na hodnote 1,25 %. V období od 1.8.2017 do 31.7.2018 je miera proticyklického kapitálového vankúša stanovená na úrovni 0,50 %. Od 1.8.2018 sa jeho úroveň zvýši na 1,25 %.

Pri rozhodovaní o miere proticyklického kapitálového vankúša Banková rada NBS zvažila aj pozíciu Európskej centrálnej banky v súlade s článkom 5 nariadenia SSM⁷.

2.2 Aktuálne platné nastavenie nástrojov zo strany NBS

Na základe rozhodnutia NBS č. 20/2016 z 26.7.2016 začala od 1.8.2017 platiť miera proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 0,50 %.⁸

⁶ Na základe novely zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií.

⁷ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami, ďalej len „nariadenie SSM“.

⁸ https://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/ROZ20-2016.pdf

Tabuľka 1 Hodnoty proticyklického kapitálového vankúša pre slovenské expozície

Obdobie účinnosti	Miera
1.8.2017 – 31.7.2018	0,50 %
1.8.2018 –	1,25 %

Dňa 14.11.2017 Banková rada NBS schválila opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (opatrenie NBS č. 10/2017).⁹ Toto opatrenie nadväzuje na existujúce opatrenie pre oblasť poskytovania úverov na bývanie. Jeho prijatím sa zjednotili požiadavky na poskytovanie úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov. Zároveň sa zavřila transformácia odporúčania NBS č. 1/2014 do záväzných legislatívnych pravidiel, ktoré bolo od 1. januára 2018 z tohto dôvodu zrušené. Najvýznamnejšou zmenou bola požiadavka, aby žiadateľovi o úver zostala po odpočítaní splátok a životného minima z jeho príjmu istá rezerva. Na rozdiel od úverov na bývanie sa však táto požiadavka nevzťahuje na spotrebiteľov, ktorých zadlženosť aj po poskytnutí nového úveru zostáva v porovnaní s ich ročným príjmom nízka.

V súlade s rozhodnutím NBS č. 18/2016 a 19/2016 z 24. mája 2016 majú identifikované banky od 1. januára 2017 povinnosť udržiavať vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika, ktorý bol stanovený na celkovej úrovni 1 až 2 % rizikových expozícií. Na základe rozhodnutí NBS č. 5/2017 a 6/2017 z 30. mája 2017 celková úroveň týchto kapitálových vankúšov od 1. januára 2018 pre dve najväčšie banky ostáva na úrovni 2 %, pre ostatné banky identifikované ako lokálne systémovo významné sa výška celkového vankúša znížila na 1 až 1,5 % rizikových expozícií.¹⁰

Ďalšie aktuálne platné nástroje politiky obozretnosti na makroúrovni, pokrývajúce najmä oblasť kapitálových požiadaviek, zobrazuje Tabuľka 2.

2.3 Možné použitie nástrojov politiky obozretnosti na makroúrovni v strednodobom horizonte

Oblasť poskytovania retailových úverov

Ako NBS upozornila aj vo svojej Správe o finančnej stabilite k novembru 2017, napriek doteraz prijatým opatreniam pretrvávajú silné tlaky na nadmerný rast zadlženosti. Hlavnými faktormi sú extrémne nízke úrokové sadzby, zmierňovanie úverových štandardov a rast ekonomiky, pri ktorom však hrozí riziko jej prehrievania. NBS zvažuje zavedenie dodatočných pravidiel, ktoré by znížili potenciál nadmerného rastu zadlženosti domácností.

Očakávaný vývoj miery proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrtroku

Aktuálne platné rozhodnutia NBS o miere proticyklického kapitálového vankúša, t. j. 0,50 % od 1.8.2017 a 1,25 % od 1.8.2018 sú nižšie ako referenčné hodnoty pre proticyklický kapitálový vankúš podľa hlavných indikátorov (Tabuľka 4). V prípade, že tento rozdiel pretrvá aj v nasledujúcom štvrtroku, Banková rada NBS zváži zvýšenie miery proticyklického kapitálového vankúša.

⁹ Plný text opatrenia je dostupný tu: http://www.nbs.sk/_img/Documents/Legislativa/Vestnik/OPAT10-2017.pdf. Prehľad je dostupný tu:

https://www.nbs.sk/_img/Documents/Dohlad/Makropolitika/opatrenie_prehľad2.pdf.

¹⁰ https://www.nbs.sk/_img/Documents/Legislativa/Vestnik/ROZ-5-2017.pdf a https://www.nbs.sk/_img/Documents/Legislativa/Vestnik/ROZ-6-2017.pdf

2.4 Rozhodnutia ECB týkajúce sa slovenského bankového sektora k príslušnému štvrtroku

K 30. januáru 2018 nebolo zo strany Európskej centrálnej banky vydané žiadne rozhodnutie v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni vo vzťahu k slovenskému bankovému sektoru.

Tabuľka 2 Aktuálne nastavenie nástrojov platných pre SR

Makroprudenciálny nástroj	1. štvrťrok 2017	2. štvrťrok 2017	3. štvrťrok 2017	4. štvrťrok 2017	1. štvrťrok 2018	Poznámka
Makroprudenciálne nástroje platné pre SR						
Vankúš na zachovanie kapitálu (§ 33b zákona o bankách)	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša (§ 33g zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0,5 %	0,5 %	Zvýšenie na úroveň 0,5 %, účinné od 1.8.2017 Ďalšie zvýšenie na 1,25 % účinné od 1.8.2018
Vankúš pre O-SII (§ 33d zákona o bankách) ¹	1 %	1 % až 2 %	1 % až 2 %	1 % až 2 %	0,5% až 1%	
Vankúš na krytie systémového rizika (§ 33e zákona o bankách) ²		1 %	1 %	1 %	1 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na bývanie (čl. 124 nariadenia CRR)	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie (čl. 124 nariadenia CRR)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	Plánované zvýšenie
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád (č. 164 nariadenia CRR)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád (č. 164 nariadenia CRR)	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie - ostatné štáty EÚ (čl. 124 nariadenia CRR)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	

Zdroj: NBS.

¹ Vankúš pre O-SII je určený pre Československú obchodnú banku, a.s., Poštovú banku, a.s., Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

² Vankúš na krytie systémového rizika je určený pre Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

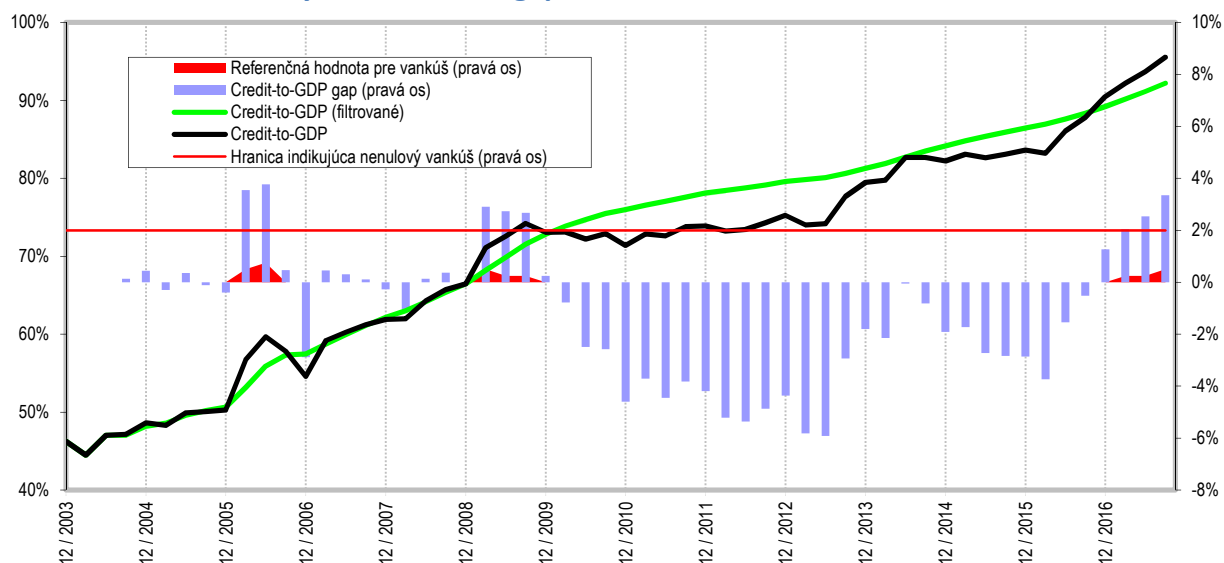
Tabuľka 3 Aktuálne nastavenie nástrojov platných pre zahraničné expozície

Makroprudenciálny nástroj	1. štvrťrok 2017	2. štvrťrok 2017	3. štvrťrok 2017	4. štvrťrok 2017	1. štvrťrok 2018	Poznámka
Makroprudenciálne nástroje platné pre zahraničie						
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Českú republiku (§ 33j zákona o bankách)	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	Zvýšenie na 1 % od 1. júla 2018
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Švédsko (§ 33j zákona o bankách)	1,5 %	2 %	2 %	2 %	2 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Spojené kráľovstvo (§ 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Zvýšenie na 0,5 % od 27. júna 2018
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Litvu (§ 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Zvýšenie na 0,5 % od 31. decembra 2018
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre ostatné štáty EÚ (§ 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Nórsko (§ 33j zákona o bankách)	1,5 %	1,5 %	1,5 %	2 %	2 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Island (§ 33j zákona o bankách)	0 %	1 %	1 %	1,25 %	1,25 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Hongkong (§ 33i a § 33j zákona o bankách)	1,25 %	1,25 %	1,25 %	1,25 %	1,875 %	Zvýšenie na 2,5 % od 1. januára 2019
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre ostatné štáty sveta (§ 33i a § 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Vankúš na krytie systémového rizika pre Estónsko (§ 33f zákona o bankách)	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	
Vankúš na krytie systémového rizika pre ostatné štáty EÚ (§ 33f zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na bývanie - ostatné štáty EÚ (čl. 124 nariadenia CRR)	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %	Írsko, Chorvátsko, Malta, Slovinsko: prísnejšie podmienky na aplikáciu váhy 35 %
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie – Švédsko a Rumunsko (čl. 124 nariadenia CRR)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Rumunsko: prísnejšie podmienky na aplikáciu váhy 50 %
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie - ostatné štáty EÚ (čl. 124 nariadenia CRR)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	Spojené kráľovstvo: sprísnenie podmienok na aplikáciu váhy 50 %
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - Nórsko (č. 164 nariadenia CRR)	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	

Zdroj: ESRB.

Príloha B Proticyklický kapitálový vankúš

Graf 1 Štandardizovaný credit-to-GDP gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Poznámky:

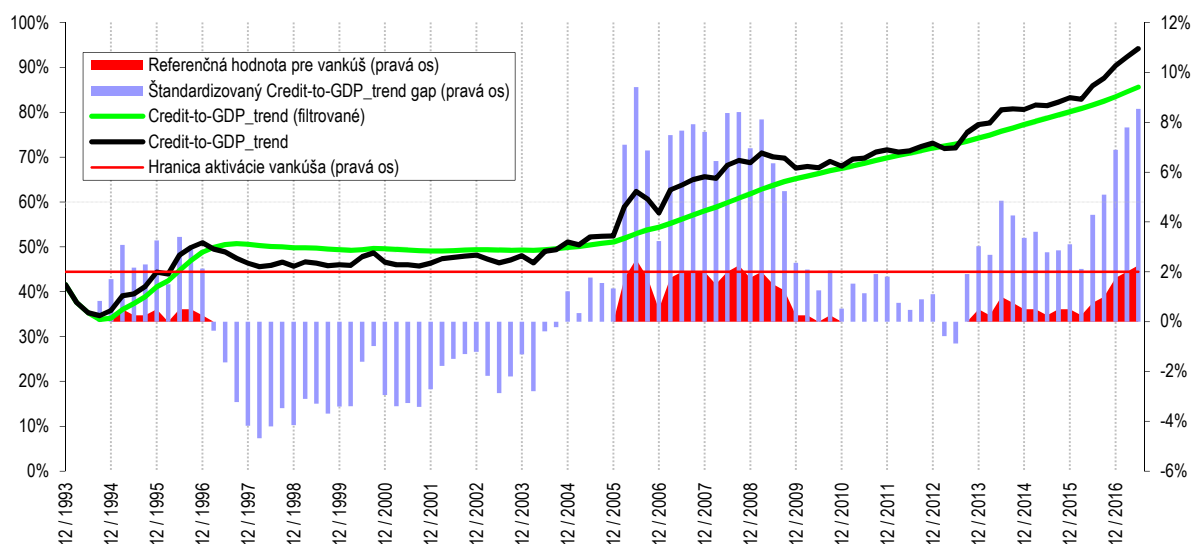
Štandardizovaný credit-to-GDP_{trend} gap vychádza z celkového dlhu nefinančných podnikov a domácností.

Kalibrácia referenčnej hodnoty je v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Údaje ukazovateľa Štandardizovaný credit-to-GDP gap sa mierne odlišujú od hodnôt v štvrtročnom komentári k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2017 v dôsledku zakomponovania revidovaných údajov za HDP zverejnených ŠÚ SR v novembri 2017.

Graf 2 Štandardizovaný credit-to-GDP_{trend} gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Poznámky:

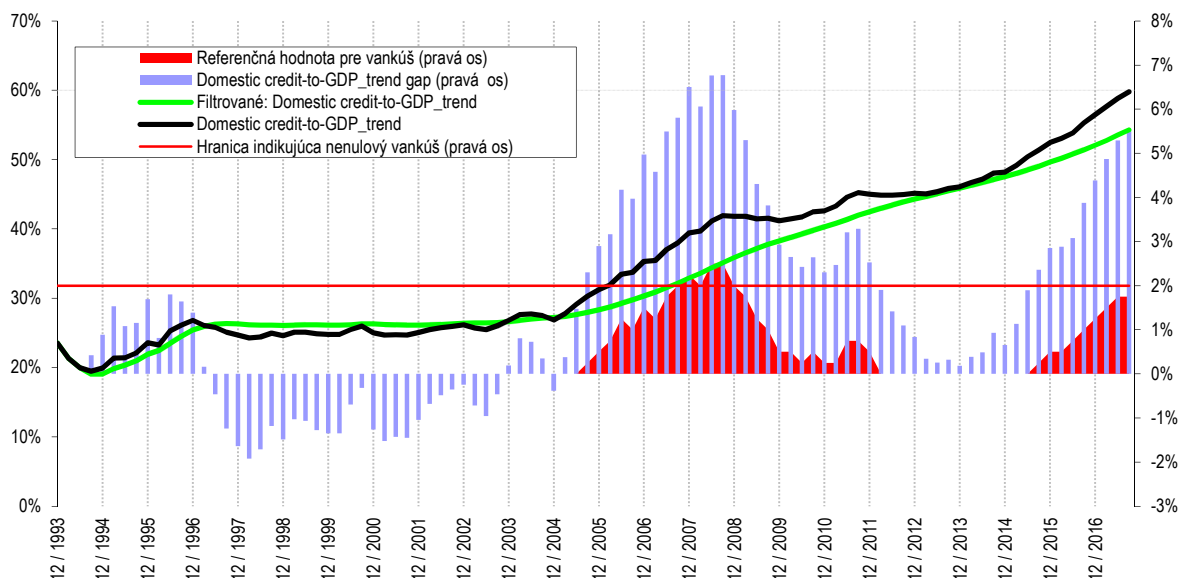
Štandardizovaný credit-to-GDP_{trend} gap vychádza z celkového dlhu nefinančných podnikov a domácností, údaje za zahraničný dlh podnikov v období 1993 – 2002 sú doložené pomocou údajov za domáci dlh podnikov.

Kalibrácia referenčnej hodnoty je v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Údaje ukazovateľa Štandardizovaný credit-to-GDP_{trend} gap sa mierne odlišujú od hodnôt v štvrtročnom komentári k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2017 v dôsledku zakomponovania revidovaných údajov za HDP zverejnených ŠÚ SR v novembri 2017.

Graf 3 Domestic credit-to-GDP_{trend} gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Poznámky:

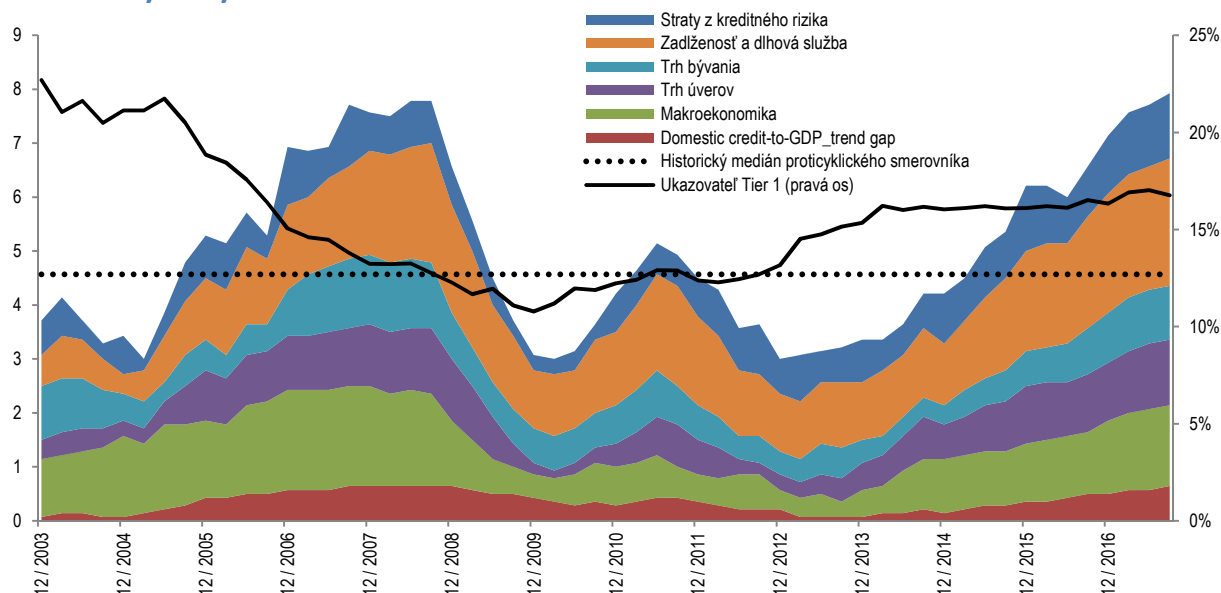
Domestic credit-to-GDP gap vychádza z úverov podnikom a domácnostiam poskytnutých domácim bankovým sektorom.

Domestic credit-to-GDP gap je vypočítaný podľa § 33g, odsek 2a zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časť B2.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Údaje ukazovateľa Domestic credit-to-GDP_{trend} gap sa mierne odlišujú od hodnôt v štvrťročnom komentári k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2017 v dôsledku zakomponovania revidovaných údajov za HDP zverejnených ŠÚ SR v novembri 2017.

Graf 4 Proticyklický smerovník

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, CMN.

Poznámka: Ukazovateľ je vypočítaný v súlade s § 33g, odsek 1c, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časť C a D.

Údaje ukazovateľa Proticyklický smerovník sa mierne odlišujú od hodnôt uvádzaných v štvrťročnom komentári k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2017 v dôsledku zakomponovania revidovaných údajov za HDP zverejnených ŠÚ SR v novembri 2017.

Tabuľka 4 Východiská pre proticyklický kapitálový vankúš k 30.9.2017

Indikátor	Referenčná hodnota	Podiel dlhu na HDP	Odchýlka podielu dlhu na HDP od svojho dlhodobého trendu
Štandardizovaný Credit-to-GDP gap (Graf 1)	0,50 %	95,6 %	3,35 %
Štandardizovaný Credit-to-GDP _{trend} gap (Graf 2)	2,50 %	95,6 %	9,71 %
Domestic credit-to-GDP _{trend} gap (Graf 3)	1,75 %	59,2 %	5,50 %
Proticyklický smerovník (Graf 4)	2,50 %		

Zdroj: NBS.

Poznámka: Tabuľka je zostavená na základe povinnosti vyplývajúcej z § 33g, odsek 2, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Štandardizovaný Credit-to-GDP gap zatiaľ nemá výpovednú hodnotu z hľadiska miery proticyklického kapitálového vankúša z dôvodu krátkosti časového radu.